

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 egész évre . . . 10 fnt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hónapra . . . 1 — —
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főter 1828. sz. Lajos könyvtárakadémiájában és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVETELÉVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyból kezdődő s többzori hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Elyegedij minden külön bejelölésért 50 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónapszám 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden petit sorra 50 krajczár.
 Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.)
 Kéziratok nem adóznak vissza.

Az olvasókhöz.

Pártunk intéző bizottsága lapunk szerkesztése ügyében immár határozván, az ideiglenesen magamra vállalt felelős szerkesztői tisztelet ezennel leteszem s egyúttal hálás köszönetemet nyilvánítom egy igen tisztelt munkatársaimnak a nyújtott segítségért, mint a t. olvasó közönségnek azért a folyton erősebben megnyilatkozó szives érdeklődésért, a melyet lapunk fejlődése iránt tanusítottak.

Kelt Debreczenben, 1895. aug. 31.

Dr. Nagy Zsigmond.

a »Debreczen« felelős szerkesztője.

Intézőbizottságunk aug. 29. ülésében a »Debreczen« szerkesztésére vonatkozólag abban állapodott meg, hogy a felelős szerkesztői tisztelet ideiglenesen Polczner Árpád urra bizza s egyszersmind egy felügyelő bizottságot küldött ki.

Az intéző bizottság.

Az olvasóhoz.

A »Debreczen« felelős szerkesztésével ideiglenesen engem tisztelt meg a függetlenségi párt intéző t. bizottsága. **Az a mai napon átvettem.**

Vezetésem alatt a »Debreczen« továbbra is lelkesedéssel szolgálja a függetlenségi elveket, mert csak ezek győzelme biztosítja az ország önállóságát és függetlenségét, továbbá a magyar nemzet boldogságát és jólétét.

A »Debreczen« figyelemmel kíséri a vármegyei és városi ügyeket s főlemeli tiltakozó szavát mindenkor, midőn a hatalom és a hivatalos párt részéről visszaéléssel és tulkapással találkozik.

A „DEBRECZEN“ TÁRCAJA.

Lublófürdő.

aug. 30-án.

Tagadhatatlan, hogy szép hely Lublófürdő esős hideg időben is, de azért mégis nagyon el voltak keseredve a fürdő vendégek a múlt héten, mikor egyre szakadt az eső, s — bármily hihetetlenül hangzik is — fűteni kellett! Sokan annyira megjedtek a rossz időtől, hogy felpakoltak s hazamentek. Bezzeg sajnálhatják most, hogy nem tudtak egy kicsit túrni: vasárnap óta állandóan gyönyörű idő van s most már, mint az évenként itt időző fürdővendégek állítják, így is lesz szeptember végéig. Ha ugyan lesz még itt akkor valaki, a ki a jó időt élvezze, mert már most is naponként oszlanak a vendégek, a jövő héten alig maradunk huszan-harminczan.

Pedig mindenki sajnálja itt hagyni ezt a szép helyet. Nagyon ráillik Lublóra az a kis vers, melyet egy pihenő helynél felírva találtam:

»Azt hittem, Lubló unalmas hely,
 S mégis most, hogy menni kell,
 Fájó szívvel válok el.«

Mindenki úgy van vele, az első napokban végtelen unalmasnak találja, szinte minden eddig elkövetett bűne eszébe jut s ha kocsi állana rendelkezésére, vagy közel erné a vasutat, talán rögtön visszamenne oda, a honnan jött. De pár nap alatt annyira megkedveli az ember, nem is tudja elképzelni, hogy valaha rosszul érezte volna itt magát. Persze, a ki a zajos mulatságokat a csendes szórakozásoknak előbb helyezi, az ne jöjjön ide, mert nagyobb szabásu mulatságról — ifjuság hiányában — szó sem lehet, hanem gyógyulást, üdülést azt talál mindenki, a ki akar, s a természet szépségében gyönyörködni, nem a legnemesebb időtöltések egyike-e?

Élénk tartalmas és változatos lapot iparkodunk adni az olvasó-közönség kezébe, ezt ígérem, ez a czélom.
 Debreczen, 1895. aug. 31.

hazafias tisztelettel
 Polczner Árpád

Kraxelhuberek!

Debreczen, aug. 31.

Csak az történt, hogy Sopron városában a városi közgyűlésen kimondták, hogy Sopron városában az állandó magyar színházra szükség egyáltalában nincs.

Csak az történt, hogy a magyar korona országában akadt egy város, mely nyíltan kimondta, hogy nem szenved a magyar állameszmét, hogy közelebb érzi magát Bécshez, mint Budapesthez.

Csak annyi történt, hogy egy törvényhatóság nyíltan és vakmerőn hadat üzent a nemzeti főnhatóságnak, a nemzeti jellegnek, melyeknek a megőrzésére és istápolására volna különben köteles.

Sopron város tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy az állandó magyar színtársulatot nem tűri meg a város falai közt, mert ez hazafias missziót teljesít.

Sopron városában úgy gondolkoznak a városi törvényhozás emberei, hogy egy magyar színtársulat rövid néhány év alatt nagy befolyással lenne Sopron megmagyarosodására.

Ez pedig merénylet volna Bécs ellen, mely tözsomszéd, míg Budapest vasuton is legkevésbé egy felnapí út.

A fővárosi lapok a Sopronból érkező hírről rövid néhány sorban tesznek említést.

Pedig komoly megfontolásra való dolog ez, melyet figyelembe kell részesíteni a legfelsőbb körökben is.

Egy durva és elfajult inzultusról van

Az a nagy csend, mely az erdőben honol, szinte elandaltja, álmokba ringatja a lelket. Fejem fölött egy óriási fenyőfa terjeszti ki ágait, a merre a szem ellát, mindenütt fenyves, illatától szinte kitagol a tüdő; előttem a tó terül el, rajta ring a csónak, gazdátlanul, üresen. A tavóból egy kis forrás csörgedezése hallik s néha-néha kedves csicseregése a madaraknak, semmi más nem zavarja az erdő csöndjét. De mi az? Az ünnepléses csendbe egy bantó hang vegyül. Valaki végig sétál a tóparton s fűszaggató hangon füttyöl a »Daisy«-t, egyszerre vissza hiva az ábrándok honából a valóságba. No de megbocsátok neki, léven az illető fiatal ember, pedig fiatal embert látni Lublón nagyobb ritkaság, mint odahaza Debreczenben az utcák öntözése!

A fürdő épen fenyves erdők között épült, a vendégek befogadására tagas villák szolgálnak, melyek azonban az idén szűkeknék bizonyultak, oly nagy számban jöttek a vendégek, s bizony megessét, hogy kényes uri hölgyek kénytelenek voltak padlásszobácaikkal megelegetni. (No de ott legalább közlebb érezhették magukat a jó istenben!) A villák közül igen csinosak a Jus, Auróra, Probstner villa, Kerneszy villa, az új fürdőház, kisebbek a Luna és Hebe; a Feketeház és az Omnibusz felépítésére várnak, mert most bizony csak sértik a szemet s épen a legszebb helyet foglalják el! Külön épületben van a két étterem s a cursalon, a mely azonban a fürdővendégek számára aránytalanul tulságosan kicsiny; van még egy kis üvegfalú faépület is, a kioszk, kávéházi és czukrázda-fele, itt tartják a mulatságokat is. Azaz tartanak — de nem tartják! Az új fürdőház előtt van két vasas forrás, Andor és Amália, a harmadik, mely a legérősebb vasas vizet tartalmazza, az erdőben rejtezkedik s kupákban hozzák a vizet. Érdekes látványt nyújt a reggeli és délutáni vizivás, ilyenkor szól rendszeren a zene a setányon, (Rácz Eerenz bandája van itt Budapestről, de

szó, mely a magyar állameszmét és a magyar állam főnhatóságát érte egy magyar város törvényhatósága részéről. Nyílt hadüzenet ez a nemzeti jelleg ellen, melyet szó nélkül hagyni bűn és hazafiatlanság.

Sopron városa épen úgy a magyar korona főnhatósága alá tartozik, mint Szeged, vagy mint Debreczen.

Sopron városának tisztviselői a magyar állam kenyerén és pénzén élőköndnek, ők épenugy kötelesek szolgálni a magyar állameszmét, mint az országnak bármelyik polgára.

Főlháborodással vesszük a Sopronból érkező hírt, mely megtorlást és büntetést követel hazafias felfogás szerint.

A belügyminiszternek haladéktalanul intézkedni kell, hogy a hazafiatlan ténykedésben résztvevő közhivatalnokok mielőbb példás büntetésben részesüljenek.

A csunya és hazafiatlan demonstráció a városi hivatalnok seregéből került ki, a mint ezt a központi lapok napokkal ezelőtt jelezték is.

Sopron városának nem ez az első eset, hogy a magyar állameszmét meggyalázzák, megrugdossák s hogy kijátsszák a magyar állameszme törvényeit.

Időről-időre beszéltek magáról ez a határszéli városka, melyben tulságosan el vannak hatalmasodva a szolgálékek lakajok és a Kraxelhuberek

Sopronban még mindig föltétlenül, bizakodnak abban, hogy a bécsi armány erősebb a magyar nép hazaszereteténel és önérteténel.

Sopronban még mindig bizakodnak abban, hogy Bécs mielőbb győzedelmeskedni fog a magyar nemzet ellenállásán és szívós természetén.

Megbotránkozással veszünk tudomást Sopron város törvényhatóságának legújabb határozatáról, mely minden más, csak önértetes és hazafias határozat nem. Nélkülöz ez minden önértetet, s

otthon még ki s Gyula kedvelt nepezekara is jobban játszik ennél) s a hölgyek fel-alá sétálgatva szürceöltetik a gyógyító italt s bizony ez a víz pirosbarn rózsákat fest az arcokra a legerősebb borbál.

Nem csak ivó, hanem fürdővíze is kitűnő van Lublónak, nem is mulasztja el az orvos lelkére kötni a betegeknek, hogy mozdulatlanul maradjanak a kádban fürdés közben, ilyenkor a vastartalom igaz gyönyörök alakjában rakódik le az egész testre. Sokan aztán annyira szívükre veszik az orvos intését, hogy nemcsak hogy mozdulatlanul ülnek, hanem barátságos arcot is igyekeznek csinálni!

Szórakozásban nincs hiány. A fürdőt körülvevő parkban mindenféle jókarben tartott, kényelmes setauak vezetnek, különösen kedvelt végpontja a sétáknak a »szép kilátás«, honnan meg lehet látni Lubló városát, a festői lubló vár romjaival együtt, hova különben kirándulni is szoktak, 2 óra alatt könnyen meg lehet tenni az utat oda, vissza, (persze, kocsin) a vár tornyából szép kilátás nyílik az egész Tatrára.

Távolabbi kirándulásokat is lehet tenni, különösen a galicziai fürdőkhöz, ilyenek Kryncea, igazi világfürdő, a lengyel arisztocrácia kedvelt nyári tartózkodási helye, Suarnicara, melynek utja ép oly vadregényes, a mily fárasztó; az ilyen nagyobb kirándulásokat azonban a rendkívül buzgó, lelkiismeretes orvos nem helyesli s inkább csak a kúra bevégzése utáni időre ajánlja.

A kik hosszú sétákat tenni nem szeretnek, azoknak kényelmes pihenő helyek kínálkoznak a parkban mindenfelé, ilyenek a Mária-hely, Arthur helye, Olympus, Alsó és Felső fenyőfa, Szép bükkfa, Arunin hely, Aranka hely, Andor hely stb. A kik a test mozgásokat kedvelik, azoknak ott van a lavna-tennis pályája, czoquet, kuglizó, csolnakázás a tavon, mind igen kellemes mulatság, de vannak azért olya-

csak arra való, hogy Sopron város hazafiatlan és szolgáléklü magatartásáról és gondolkodásáról tegyen tanuságot.

Polczner Árpád.

Papválasztás.

Debreczen, aug. 31.

A »Debreczeni Ellenőr«, eddigi eljárásához következetesen, tovább üzi jezsuitákhoz méltó agyaskodásait, hogy levegőbe épített okoskodásával megtévessze a gyengéket. S be kell vallanunk, hogy az okoskodás maga elég ügyes, csak az az egyetlen egy nagy hibája van, hogy semmi alapja nincs.

Logikája meg tökéletesen olyan, mint a példabeszéd Bodónéjé, a ki mindig mást beszélt, mikor a bor arát kérték. — Az Ellenőr böcs czikkezője is, mikor megtámadják, hirtelen másfelé fordítja a szekere rudját s neki iramodván a nagy semminek, mint a tetten kapott tolvaj, még neki áll feljebb.

S épen, mint a tetten kapott tolvaj, hogy magáról a gyanút elhárítsa: ő is másra fogja a maga vétkét.

Mindenesetre ügyes és a végső szükségben levőnek megbocsátható fogás; a könnyen hívókat tevutra is vezetheti, de a ki látja a dolog miben létét, szánalmas kaczagásra fahasztja.

S hogy az »Ellenőr« politikusa a gyengébbek előtt is igaz világlátásban álljon, jó lesz az ő érveinek a pösségát közelebről megvizsgálni, állításait a magasból a földre leszállítani.

Lapunk legutóbbi számában arra mutatunk rá, hogy a debreczeni egyház minden egyéni érdek felett álló ügyét a sógorás-kommaságon alapult érdekszövetkezet igyekszik óriási erőfeszítéssel megszufozni; rámutattunk arra a veszedelemre, mely a debreczeni nagyhirű egyházat fenyegeti arra az esetre, ha a jöhiszemű polgárság félrehagyja magát vezetőni ez érdekszövetkeztől: komolyan hangsúlyoztuk, hogy Debreczen reputációjának sok időre vége lesz, ha a protestans közvélemény azt kénytelen tapasztalni, hogy a debreczeni polgárság nem képes a szellemi nagyságot méltányolni s egy minden tekintetben országos hírű pappal szemben egy szerény faluspapot választ lelkészéül, a kinek az egyházi megye határan túl soha senki híret sem hallotta, sem mint szónoknak, sem mint íróknak, sem mint adminisztratornak. — Csodálkozá-

nok is kik a négy levelű löhere keresést többre becsülik ezeknél!

A közönség szórakoztatására hetenként egyszer tombolat is rendeznek, sőt mi több! augusztus első napjaiban még táncz is volt, mely alkalommal 6 tánczos szolgált rá az egri névre, megtánczoltatván a 140—150 hölgy közül mindazokat, a kik tánczolni vágytak. Tánczolni pedig vágyott mindenki, a ki a 14 évet betöltötte s az 53-at tul nem haladta.

A napokban a fáradhatatlan s mindenki iránt egyformán előékeny fürdőigazgató nagy tűzijátékot rendezett a tavon, persze, nem a féle raketas tűzijáték volt ez, h nem egészen speciális. A parkban levő tó közepén s három oldalán fenyőfából maglyákat raktak s meggyújtották. A cigány melabus magyar nőákat játszott, a közönség pedig áhítatosan bámulta a lángokat, melyek fanatikus fényvel világitották meg a körülálló arczat. Akadtak prózai lelkek, kik e tündéri látványnál is azon sajnálkoztak, milyen kár, hogy hiában ég az a nagy tűz, nem sütnék benne semmit!

Ime, már odaértem a sütés-főzéshez, azaz Kalocsko/szky bácsi birodalmához. Pedig nem kellett volna utoljára hagynom, Lublónak egyik főnevezetessége a jó kozci. Lehet table d'ote, és a la carte étkezni, ki hogy találja jobbnak és kényelmesebbnek. Mindenképen nagyon jól ellátják s ha valaki néha egy kissé keménynek találja is a ramsteaket, annak bizonyára a foga az oka, elgyengült a sok vasas viztől!

En csak az előnyeit soroltam fel Lublónak, vannak azonban látványai is. De hogy veszem el a kedvét az ide kívánczoknak, hiszen mi is, a kik itt vagyunk, bár nincs minden egészen tetszésünk szerint, még csak avval bucsuzunk el egymástól: A viszontlátásra jövő nyáron!

—g— a—

ket,
 eszülékeket,
 borítókat
 geket
 anyosabb árak

M,
 Más vállalat miatt.
 m.
 k ed-
 mmak

